

Theological and Halakhic Corrections in the MT Pentateuch

Jonathan Ben-Dov, Tel Aviv University

Table 1: Groups of Harmonizations in the Torah³⁹

	Total	LXX	%	SP	%	MT	%	SP-LXX	%	MT-SP	%	MT-LXX	%
Gen	346	196	56	40	12	0	0	63	18	47	14	0	0
Exod	208	137	66	18	9	2	1	31	15	18	9	0	0
Lev	314	201	64	8	2.5	5	1.5	80	25.5	20	6.5	0	0
Num	284	179	63	16	6	1	0	45	16	43	15	0	0
Deut	202	99	49	22	11	2	1	27	13	44	22	8	4

E. Tov, “Textual Harmonization in the Five Books of the Torah: A Summary”, in *Textual Developments. Collected Essays volume 4*. VTSup 181 (Leiden: Brill, 2019), 172-192.

1. Letter of Aristeas 310-311

... as [the scrolls] were translated well and in a holy manner and accurately in every respect, it is appropriate that they should remain as they are and that no interpolation (διασκευή) should be made. And when all had assented to these words, they, as was the custom among them, ordered that anybody will be cursed who will introduce an interpolation (διασκευάσει) by either adding or generally transferring something of what is written or by making a deletion (ἐί τις διασκευάσει προστιθείς ἢ μεταφέρων τι τὸ σύνολον τῶν γεγραμμένων ἢ ποιούμενος ἀφαίρεσιν). They did this well with the intent that they [the scrolls] be preserved everlasting and standing fast for ever.

2. Joshua 5:10-12 MT

10. ויחנו בני ישראל בגלגל ויעשו את הפסח בארבעה עשר ליום לחדש בערב בערבות יריחו: 11. ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מצות וקלי בעצם היום הזה: 12. וישבת המן ממחרת באכלם מעבור הארץ ולא היה עוד לבני ישראל מן ויאכלו מתבואת ארץ כנען בשנה ההיא:

10. Encamped at Gilgal, the Israelites offered the Passover sacrifice on the fourteenth of the month, toward evening, in the steppes of Jericho. 11. They ate from of the produce of the land on the day after the Passover, as unleavened bread and parched grain on that same day. 12. The manna stopped on the day after, as they ate from the produce of the Land. The Israelites got no more manna; that year they ate of the yield of the land of Canaan.

11. ממחרת הפסח < G

12. ממחרת < G

The Year of the Flood

3. 1 En 106:15 (Ethiopic, trans. Stuckenbruck)

And there will be great destruction over the whole earth, and there will be a flood and a great destruction for one year.

4. Jubilees 6:32

You, command the Israelites to keep the years in this number – 364 days. Then the year will be complete.

5. 4Q252 Commentary on Genesis^A II 1-3

... באחת ושש מאות שנה לחיי נוח ובשבעה עשר יום לחודש השני יבשה הארץ באחד בשבת. ביום ההוא יצא נוח מן התבה לקץ שנה תמימה לימים שלוש מאות ששים וארבעה באחד בשבת

... on year 601 to the life of Noah. On the 17th of the second month the earth dried up, on day 1 of the week. On that day Noah left the ark after one full year, 364 days, on day 1 of the week.

6. Mishnah Eduyot 2, 10

אף הוא היה אומר חמשה דברים של שנים עשר חדש . משפט דור המבול, שנים עשר חדש . משפט איוב, שנים עשר חדש . משפט המצריים, שנים עשר חדש . משפט גוג ומגוג לעתיד לבוא, שנים עשר חדש . משפט רשעים בגיהנם, שנים עשר חדש.

... he used to say that five things last for twelve months (=the schematic indication of one year in rabbinic literature): the punishment of the Flood generation – 12 months; Job's punishment - 12 months; the Egyptians' punishment – 12 months; the future punishment of Gog and Magog – 12 month; the punishment of the wicked in hell – 12 months.

The Year of the Flood in Genesis: tradition 1

7. Gen 7:6

וְנֹחַ בָּרֶשֶׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה מֵיָם עַל־הָאָרֶץ :

And Noah was six hundred years old when the flood of waters was upon the earth.

8. Gen 8:13

וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ

And it came to pass in the six hundred and first year, in the first month, the first day of the month, the waters were dried up from off the earth.

The Year of the Flood in Genesis: Tradition 2

9. Gen 7:11 MT

בְּשָׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנַיִ בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיֵנוֹת תְּהוֹם רָבָה וְאֲרָבֹת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ

In the six hundredth year of Noah's life, in the second month, on the seventeenth day of the month, on the same day were all the fountains of the great deep broken up, and the windows of heaven were opened.

10. Gen 7:11 G

ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ δευτέρου μηνός, ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἤνεώχθησαν.

In the six hundredth year in Noe’s life, the second month, on the twenty–seventh of the month, on this day all the fountains of the abyss burst forth, and the cataracts of the sky were opened,

11. Gen 8:14 MT (=G)

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁנַי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יִבְשֶׁה הָאָרֶץ

And in the second month, on the seven and twentieth day of the month, was the earth dry.

12. The Year of the Flood: Comparative chart

MT, SP	G	
17/ I	27/ II	Beginning of Flood (7:11)
27/ II		End of Flood (8:14)

13. Desk Calendar found in Tel Aroer
(Photo A. Biran, *Biblical Archeology Review* 1983)

14. Deuteronomy 27:4 MT

וְהָיָה בְעֵבְרֵיכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן תִּקְיְמוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עֵיבָל

And it shall be, when ye are passed over the Jordan, that ye shall set up these stones, which I command you this day, in mount Ebal.

15. Deuteronomy 27:4 SP

וְהָיָה בְעֵבְרֵיכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן תִּקְיְמוּ אֶת הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר עֵיבָל